

Pierwsza pomoc polega na wygodnym usadzeniu chorego i podaniu mu: w hipoglikemii węglowodanów (słodkiego napoju, kostki cukru), natomiast w hiperglikemii niegazowanej wody mineralnej. Należy też przeprowadzić wywiad SAMPLE. Jeśli stan chorego się nie poprawia, trzeba wezwać pogotowie ratunkowe.

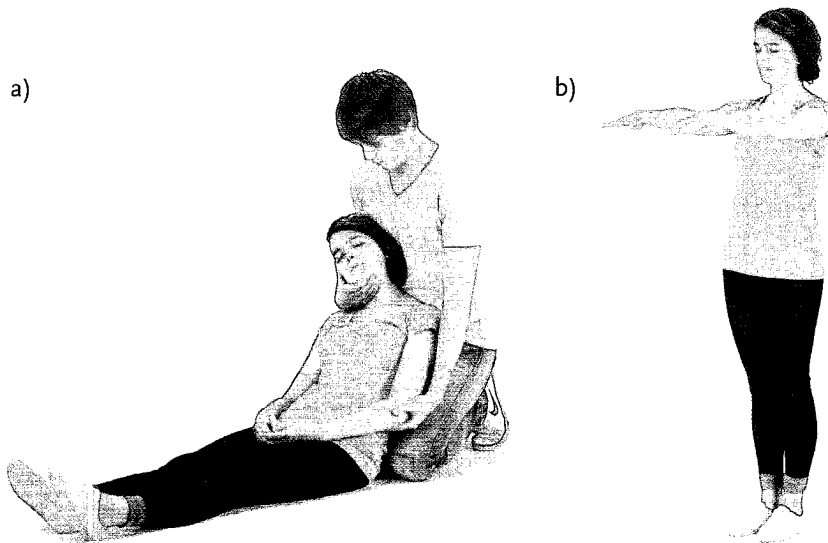
Podczas **udar mózgu** występują różne objawy (w zależności od tego, które części organu zostały nim dotknięte). Najczęściej udarom towarzyszy zaburzone widzenie, splątanie, porażenie mięśni jednej strony ciała, wyciek śliny, opadanie kącika ust, zaburzenie równowagi.

Podczas udzielania pomocy poszkodowanym z udarem mózgu należy:

- o udrożnić drogi oddechowe, pomóc usiąść, przeprowadzić wywiad SAMPLE, wezwać karetkę pogotowia lub skontaktować się z lekarzem;
- o osobie przytomnej wydać polecenia opisane w przedszpitalnej skali rozpoznawania udarów Cincinnati;
- o nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej na tym boku, z którego kącika wycieka ślina;
- o zapewnić komfort psychiczny i termiczny oraz kontrolować czynności życiowe, reagować na zmiany.

Na przedszpitalną skalę rozpoznawania udarów Cincinnati składają się trzy polecenia.

1. Polecenie: **uśmiechnij się** – bada napięcie mięśniowe twarzy. Prawidłowy uśmiech: jednakowe poruszenie się obu stron twarzy (symetryczne). Nieprawidłowy uśmiech: jedna strona twarzy porusza się inaczej niż druga (opada kącik ust, asymetria).
2. Polecenie: **złącz stopy i unieś ramiona przed siebie** – bada równowagę i unoszenie ramion. Prawidłowo: oba ramiona uniesione równocześnie. Nieprawidłowo: jedno ramie się nie porusza, uniesione opada lub występuje drżenie palców.
3. Polecenie: **powtórz zdanie...** lub: **odpowiedz na pytanie...** – bada mowę poszkodowanego. Prawidłowo: mowa zrozumiała, wyraźna. Nieprawidłowo: wymowa niewyraźna, bełkotliwa lub poszkodowany niezdolny do mówienia.

Rys. 30.4. Pierwsza pomoc w udarze mózgu: a) ułożenie poszkodowanego, b) sprawdzanie unoszenia ramion